

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie łódzkim w 2021 r.

31.08.2022 r.

↑ 11,4

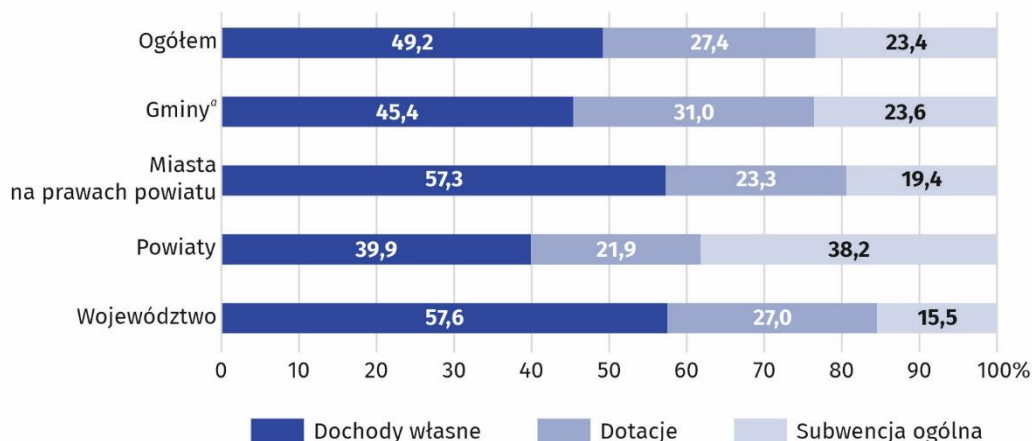
Wzrost dochodów jednostek samorządu terytorialnego w porównaniu z 2020 r.

W 2021 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego ukształtowały się na poziomie 20283,3 mln zł, tj. o 11,4% wyższym niż przed rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 8358,03 zł, tj. o 22,4% więcej niż w roku 2020.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły w 2021 r. 19089,7 mln zł i w porównaniu z 2020 r. wzrosły o 4,8%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydano przeciętnie 7866,17 zł, tj. o 13,5% więcej niż rok wcześniej.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. województwo łódzkie obejmowało 21 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 177 gmin. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin mających również status miasta na prawach powiatu podane są oddzielnie.

Wykres 1. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego według rodzajów w 2021 r.

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa łódzkiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 20283,3 mln zł, co stanowiło 6,1% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. Na tę kwotę w największym stopniu złożyły się dochody gmin i miast na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 52,0% i 31,0%) oraz w mniejszym stopniu dochody powiatów i województwa (odpowiednio 10,9% i 6,1%).

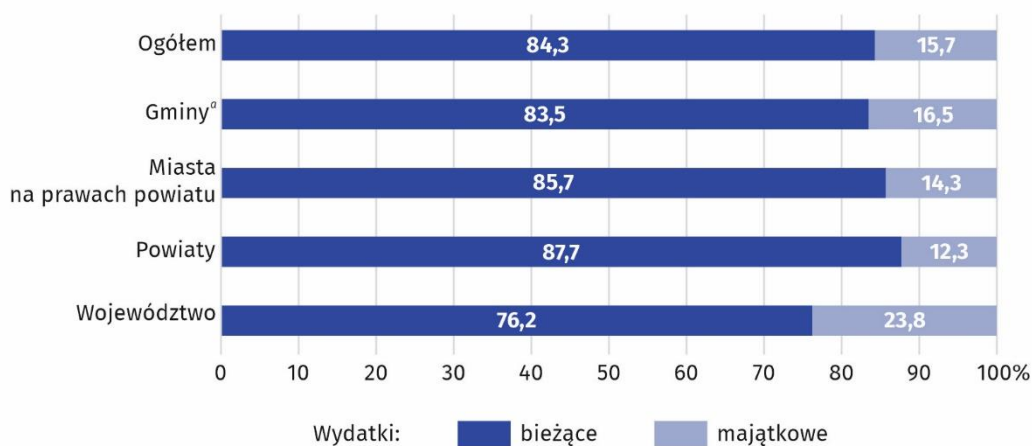
W porównaniu z 2020 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 1406,4 mln zł, tj. o 11,4%. Wzrost dochodów odnotowano na wszystkich poziomach podziału terytorialnego, w tym najwyższy dotyczył dochodów województwa (o 14,2%).

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 11,4% w porównaniu z 2020 r.

W 2021 r. **wydatki ogółem** jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 19089,7 mln zł, z czego wydatki gmin stanowiły 51,3%, miast na prawach powiatu – 32,1%, powiatów – 11,0%, a województwa – 5,6%. W porównaniu z rokiem 2020, wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 872,7 mln zł, tj. o 4,8%. Wzrost wydatków ogółem odnotowano na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego: w budżetach powiatów – o 7,9%, w budżetach gmin – o 6,2%, w budżecie województwa – o 3,1% oraz w budżetach miast na prawach powiatu – o 1,9%.

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego były **wydatki bieżące**, które w 2021 r. wyniosły 16083,3 mln zł, stanowiąc 84,3% wydatków ogółem. W porównaniu z 2020 r. wydatki bieżące wzrosły o 878,25 mln zł, tj. o 5,8%. **Wydatki majątkowe** wyniosły 3006,3 mln zł i stanowiły 15,7% wydatków ogółem. Na **inwestycje** przeznaczono 2785,8 mln zł (16,0% wydatków ogółem), co stanowiło 92,7% wydatków majątkowych. W porównaniu z 2020 r. wydatki majątkowe były niższe o 5,4 mln zł, tj. o 0,2%, w tym inwestycyjne o 57,8 mln zł, tj. o 2,0%.

Wykres 2. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w województwie w 2021 r.

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Budżety gmin (bez miast na prawach powiatu)

Dochody gmin w województwie łódzkim w 2021 r. wyniosły 10538,6 mln zł, tj. o 13,0% więcej niż rok wcześniej. Dochody własne stanowiły 45,3% dochodów ogółem, dotacje – 31,0%, a subwencja ogólna – 23,6%.

Dla budżetów gmin istotnym źródłem dochodów są podatki – udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatek od nieruchomości. W 2021 r. wpływy z tytułu udziału w PIT stanowiły 35,2% dochodów własnych (1684,1 mln zł), a z podatku od nieruchomości – 25,3% (1207,0 mln zł). W porównaniu z 2020 r. dochody z PIT wzrosły o 12,7%, a z podatku od nieruchomości – o 6,1%. Największy wzrost w porównaniu z 2020 r. odnotowano w przypadku podatku od działalności gospodarczej. Wpływy z tego tytułu wzrosły o 130,8%, jednak ich udział w dochodach własnych był niewielki – 0,1%.

W porównaniu z 2020 r. kwota otrzymanych dotacji zwiększyła się o 3,2% do 3270,2 mln zł. Dotacje celowe stanowiły 90,5% ogółu dotacji, a ich wartość wzrosła w ciągu roku o 5,7% (do 2959,5 mln zł).

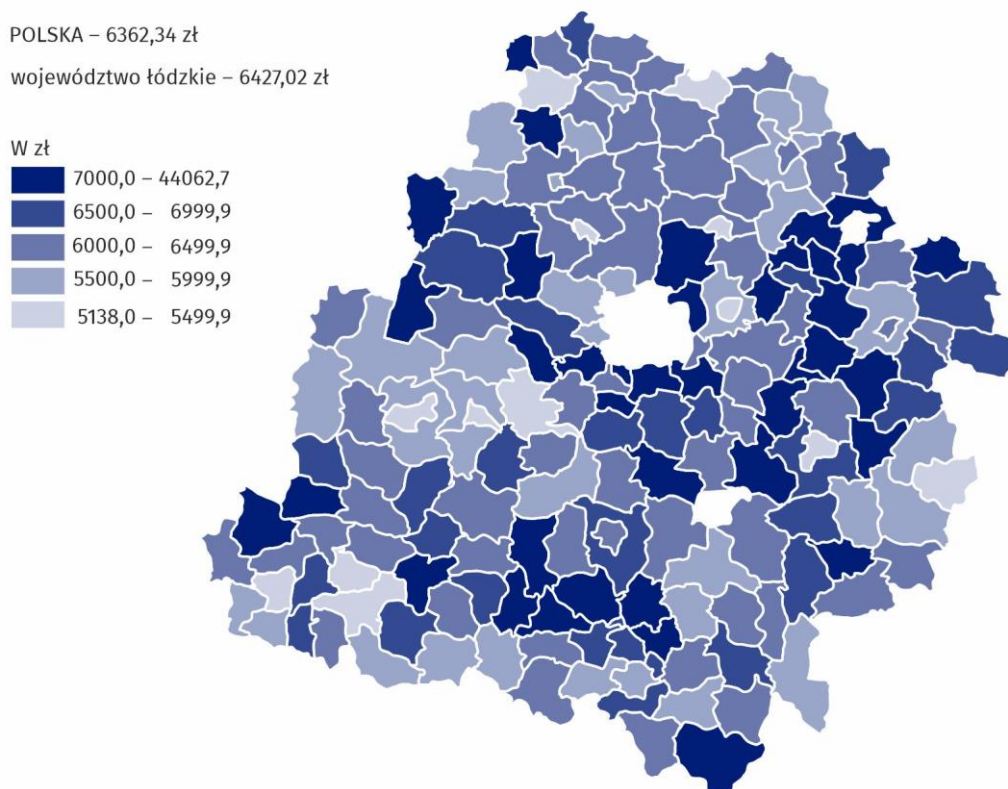
Największą część subwencji ogólnej stanowi część oświatowa, która przeznaczana jest na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek oświatowych, jak również na dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w porównaniu z 2020 r. były wyższe o 4,8%

Subwencja ogólna jest ustawowo określonym świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego

Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej.

Wykres 3. Dochody budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w województwie łódzkim w 2021 r.

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W 2021 r. w gminach (bez miast na prawach powiatu) subwencja ogólna wyniosła 2490,3 mln zł, tj. o 34,7% więcej niż rok wcześniej. Największy odsetek stanowiła subwencja oświatowa (55,1% ogółu), a jej wartość wzrosła w ciągu roku o 3,8% do 1372,1 mln zł. Ponad 1/5 subwencji ogólnej to jej część wyrównawcza, która w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 4,4% do 524,6 mln zł.

Wydatki ogółem gmin w 2021 r. wyniosły 9793,5 mln zł, tj. o 6,2% więcej niż w 2020 r. Na wydatki bieżące przeznaczono 83,5% wydatków ogółem (30,1% wydatków bieżących przeznaczono na świadczenia na rzecz osób fizycznych). Pozostałe 16,5% stanowiły wydatki majątkowe, z których 1566,3 mln zł przeznaczono na inwestycje. W porównaniu z 2020 r. wydatki bieżące wzrosły o 3,7%, a na wydatki majątkowe – o 8,9%.

Ponad 1/4 środków gminy przeznaczyły na oświatę i wychowanie. W strukturze wydatków gmin w podziale na działy dominowały także: wydatki na rodzinę (24,2%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (11,3 %).

W 2021 r. **średnio na 1 mieszkańca** przypadało 6427,02 zł dochodów gmin (w 2020 r. 5650,28 zł). W 100 gminach dochody były niższe od średniej, a najmniejszy dochód per capita odnotowano w gminie miejskiej Głowno (5138,0 zł). Dochód na osobę przekraczający średnią uzyskano w 74 gminach, a najwyższy odnotowano w gminie wiejskiej Kleszczów (44062,65 zł).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. poziom wydatków gmin wyniósł 5972,59 zł (rok wcześniej 5586,66 zł). W 112 gminach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w gminie wiejskiej Krzyżanów (4353,90 zł). Natomiast w 62 gminach wydatki per capita przekroczyły średnią. Największe przeciętne wydatki poniosły gminy wiejskie: Kleszczów (43908,91 zł) i Rząśnia (12685,56zł) oraz Sulmierzyce (12491,86 zł).

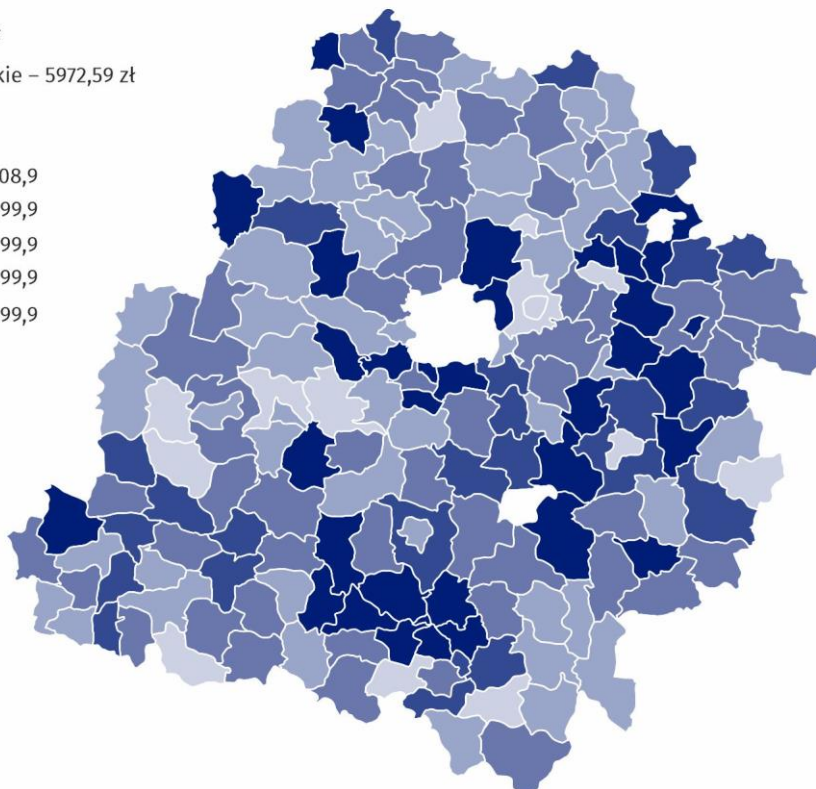
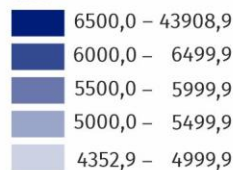
Z części wyrównawczej subwencji ogólnej finansowane są świadczenia z pomocy społecznej oraz zmniejszające dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów, województw

Wykres 4. Wydatki budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w województwie łódzkim w 2021 r.

POLSKA – 5946,13 zł

województwo łódzkie – 5972,59 zł

W zł

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Budżety miast na prawach powiatu

Dochody miast na prawach powiatu w województwie łódzkim w 2021 r. wyniosły łącznie 6279,7 mln zł, tj. o 7,9% więcej niż rok wcześniej. Dochody własne stanowiły 57,3% ogółu dochodów, a 42,0% z nich (1513,5 mln zł) to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. W porównaniu z 2020 r. dochody własne wzrosły o 9,2%, a subwencje o 21,1%. Natomiast dotacje zmniejszyły się o 3,6%. Najmniejszy udział dochodów własnych w dochodach ogółem wykazał Piotrków Trybunalski – 47,3%, a największy Łódź – 59,0%.

Wydatki ogółem miast na prawach powiatu w 2021 r. wyniosły 6133,6 mln zł, tj. o 1,9% więcej niż w 2020 r. Wydatki bieżące stanowiły 85,7% ogółu, z czego 1625,7 mln zł przeznaczono na wynagrodzenia. Pozostałe 14,3% stanowiły wydatki majątkowe, z których 745,0 mln zł przeznaczono na inwestycje. Najniższy udział wydatków na inwestycje zaobserwowano w Piotrkowie Trybunalskim (5,9%), a najwyższy w Skierniewicach (13,8%).

W strukturze wydatków miast na prawach powiatu największe udziały odnotowano dla działów: oświata i wychowanie – 26,2%, rodzina – 17,4% oraz transport i łączność – 13,9% wydatków ogółem.

W 2021 r. w miastach na prawach powiatu przeciętny dochód na 1 mieszkańca wyniósł 7978,56 zł, tj. o 20,8% więcej niż w 2020 r. Najwyższy wzrost tego wskaźnika odnotowano w Łodzi (o 10,2%), zaś w Skierniewicach dochód per capita obniżył się (o 0,7%). Dochody własne gminy przeliczone na mieszkańca to kwota 4573,32 zł (w 2020 r. – 4128,88 zł). Najmniejszy dochód własny na 1 mieszkańca uzyskały Skierniewice – 3696,42 zł, a najwyższy Łódź – 4726,01 zł.

Przeciętne wydatki na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu w 2021 r. wyniosły 7792,93 zł, czyli o 14,1% więcej niż rok wcześniej. Najmniejsze wydatki per capita poniesiono w Piotrkowie Trybunalskim – 7401,68 zł, a największe w Skierniewicach – 7902,12 zł. Na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca przeznaczono średnio 946,59 zł (993,37 zł w 2020

Wśród dochodów miast na prawach powiatu 57,3% stanowiły dochody własne

Dochód na 1 mieszkańca w 2020 r. wyniósł 7289,81 zł, a wydatki per capita ukształtowały się na poziomie 4128,88 zł

r.). Najmniejsze wydatki inwestycyjne per capita poniesiono w Piotrkowie Trybunalskim 439,03 zł, a największe w Skierniewicach – 1086,61 zł.

Budżety powiatów

W województwie łódzkim w 2021 r. powiaty osiągnęły dochody w łącznej kwocie 2220,1 mln zł, tj. o 12,7% większej niż w 2020 r. Największy odsetek stanowiły dochody własne – 39,9% ogółu dochodów (ponad 20% z nich stanowił udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT)), subwencja ogólna to 38,2%, a dotacje 21,9%. W porównaniu z 2020 r. dochody z PIT zwiększyły się o 12,5%.

Kwota otrzymanych dotacji w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 12,8% do 485,3 mln zł. Dotacje celowe stanowiły 82,4% ogółu dotacji, a ich wartość zwiększyła się w ciągu roku do 399,8 mln zł (tj. o 9,9%).

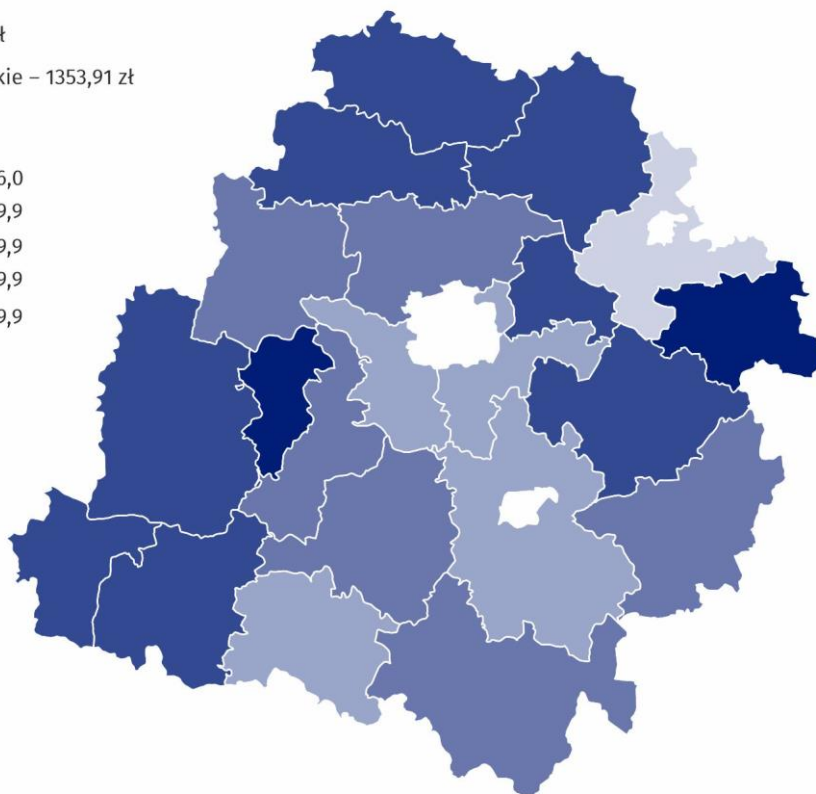
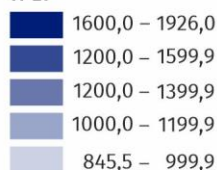
W 2021 r. subwencja ogólna wyniosła 848,7 mln zł, tj. o 11,0% więcej niż rok wcześniej. Największy odsetek stanowiła subwencja oświatowa (80,9% subwencji ogólnej), a jej wartość zwiększyła się w ciągu roku o 1,6% do 628,5 mln zł.

Powiaty w 2021 r. osiągnęły dochody o 12,7% większe niż rok wcześniej. Największy udział – 39,9% - stanowiły dochody własne

Wykres 5. Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2021 r.

POLSKA – 1403,09 zł
województwo łódzkie – 1353,91 zł

W zł

Powiaty w 2021 r. poniosły wydatki ogółem w kwocie 2095,8 mln zł, o 7,9% wyższe niż rok wcześniej. Wydatki bieżące stanowiły 87,7% ogółu wydatków. Pozostałe 12,3% stanowiły wydatki majątkowe, które prawie w całości przeznaczono na inwestycje (99,6% wydatków majątkowych), a w porównaniu z poprzednim rokiem ich kwota wzrosła o 12,3% (inwestycyjnych o 12,1%).

Ponad 1/3 środków (34,6%) powiaty przeznaczyły na oświatę i wychowanie. Działami, na które przeznaczono relatywnie wysoki odsetek wydatków ogółem były: pomoc społeczna (11,9%), administracja publiczna (11,6%) oraz transport i łączność (10,7%).

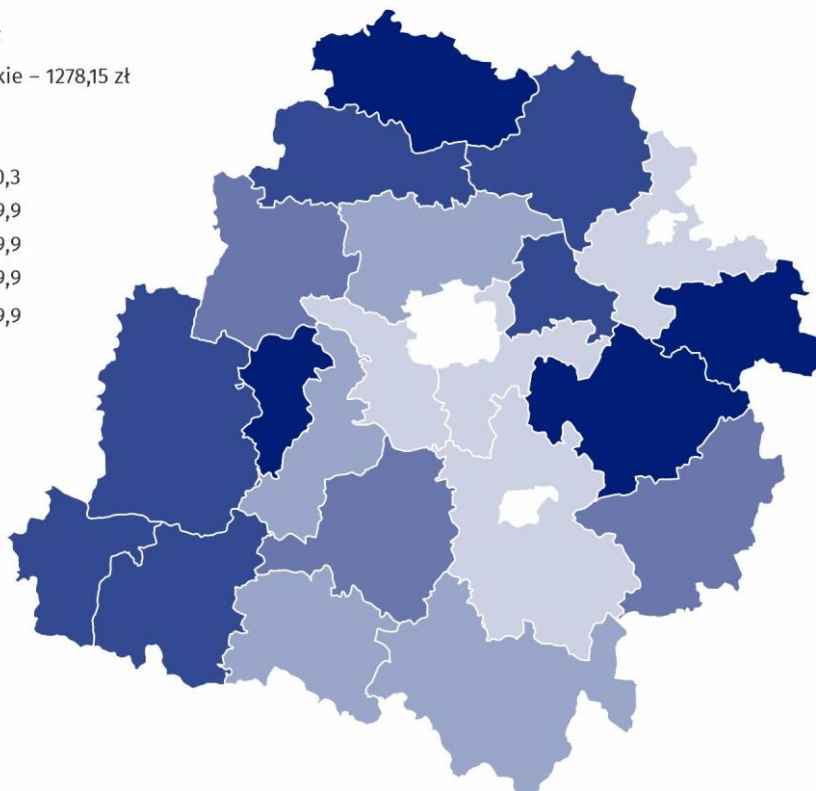
Wydatki powiatów w 2021 r. osiągnęły poziom o 7,9% wyższy niż w roku poprzednim

Wykres 6. Wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2021 r.

POLSKA – 1329,91 zł

województwo łódzkie – 1278,15 zł

W zł

W 2021 r. średnio na 1 mieszkańca przypadało 1353,91 zł (w 2020 r. 1193,82 zł). W 11 powiatach dochody były niższe od średniej, a najmniejszy dochód per capita odnotowano w powiecie skierniewickim (845,49 zł). Dochód na osobę przekraczający średnią uzyskano w 10 powiatach, a najwyższy w: rawskim (1926,01 zł) oraz zduńskowolskim (1616,70 zł).

W 2021 r. powiaty wydały przeciętnie, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, 1278,15 zł (rok wcześniej 1176,68 zł). W 11 powiatach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w powiecie skierniewickim (773,07 zł). Natomiast w 10 powiatach wydatki per capita przekroczyły średnią, w tym największe wydatki poniosły powiaty: rawski (1760,27 zł) oraz zduńskowolski (1591,66 zł).

Budżet województwa

W 2021 r. dochody w budżecie województwa łódzkiego wyniosły 1245,0 mln zł, tj. o 14,2% więcej niż rok wcześniej. Dochody własne stanowiły 57,6% dochodów ogółem i były o 184,4 mln zł wyższe niż w 2020 r. Podatki PIT i CIT stanowiły odpowiednio 16,3% oraz 73,7% dochodów własnych województwa, z podatku CIT do budżetu wpłynęło 528,4 mln zł (o 44,1% więcej niż rok wcześniej), a z tytułu podatku PIT – 120,4 mln zł (o 12,6% więcej). Udział dotacji w budżecie ogółem wyniósł 27,0%, a ich wielkość w porównaniu z ubiegłym rokiem była o 69,0 mln zł niższa. Subwencja ogólna stanowiła natomiast 15,5% dochodów ogółem i była o 39,3 mln zł wyższa niż w 2020 r. 14,9% subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa, była ona jednak o 0,3% mniejsza niż rok wcześniej.

W 2021 r. samorząd województwa rozdysponował kwotę 1066,8 mln zł, czyli o 3,1% więcej niż rok wcześniej. Na wydatki bieżące przeznaczono 76,2% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe stanowiły 23,8%, z których 85,4% (tj. 217,1 mln zł) przeznaczono na inwestycje.

Najwięcej środków samorząd województwa przeznaczył na transport i łączność (33,2%). Działami, na które przeznaczono relatywnie wysoki odsetek wydatków ogółem były: administracja publiczna (18,2%) oraz ochrona zdrowia (16,7%).

Dochody w budżecie województwa w 2021 r. były o 14,2% większe niż rok wcześniej. Największy udział w budżecie miały dochody własne – 57,6%. Odsetek dotacji wyniósł 27,0%, a subwencji ogólnej 15,5%

W 2021 r. średni dochód budżetu województwa na 1 mieszkańca wyniósł 513,01 zł (w 2020 r. – 445,24 zł), a wydatki per capita ukształtowały się na poziomie 439,59 zł (422,44 zł rok wcześniej).

Budżet województwa zamknął się w 2021 r. nadwyżką rzędu 14,3% ogółu dochodów.

Tablica 1. Dochody, wydatki i wyniki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

Wyszczególnienie	Dochody		Wydatki		Wynik	Dochody	Wydatki
	ogółem	w tym własne	ogółem	w tym bieżące		2020=100	
w tysiącach złotych							
Ogółem	20283329,0	9980196,1	19089663,3	16083313,8	1193665,8	111,4	104,8
Gminy ^a	10538612,5	4778055,2	9793463,4	8177898,3	745149,1	113,0	106,2
miejskie	3041007,7	1583007,3	2915377,9	2512527,7	125629,8	110,0	104,6
miejsko-wiejskie	2432685,7	1122647,0	2290972,4	1901496,7	141713,3	113,2	108,0
wiejskie	5064919,1	2072401,0	4587113,1	3763873,9	477806,0	114,7	106,3
Powiaty	2220058,2	886091,3	2095819,8	1837397,1	124238,4	112,7	107,9
Miasta na prawach powiatu	6279692,1	3599529,9	6133589,2	5255366,0	146102,9	107,9	101,9
Województwo	1244966,2	716519,8	1066790,9	812652,4	178175,3	114,2	103,1
na 1 mieszkańca w złotych							
Ogółem	8358,03	4112,48	7866,17	6627,36	491,87	122,4	113,5
Gminy ^a	6427,02	2913,92	5972,59	4987,33	454,43	123,1	112,9
miejskie	5761,37	2999,10	5523,36	4760,13	95,54	123,3	115,1
miejsko-wiejskie	6265,01	2891,21	5900,05	4897,02	364,96	121,3	109,7
wiejskie	6999,51	2863,97	6339,20	5201,52	660,31	124,0	113,2
Powiaty	1353,91	540,39	1278,15	1120,55	75,77	120,0	114,7
Miasta na prawach powiatu	7978,56	4573,32	7792,93	6677,12	185,63	120,8	114,1
Województwo	513,01	295,25	439,59	334,87	73,42	129,0	113,0

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Łodzi

Dyrektor dr Piotr Ryszard Cmela

Tel: 42 684 56 11

Rozpowszechnianie:

Informatorium Statystyczne

Tel: 42 683 91 91, 42 683 91 92

Współpraca z Mediami

Tel: 42 683 90 19, 510 99 33 99

e-mail: promocjeldz@stat.gov.pl

www.lodz.stat.gov.pl

@Lodz_STAT

@UrzadStatystycznywLodzi

Powiązane opracowania

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2020](#)

[Komunikat dotyczący deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2021 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Gmina](#)

[Powiat](#)

[Województwo](#)

[Wydatki majątkowe budżetu państwa](#)